

UCHWAŁA NR 370/LIX/2023

Rady Gminy Bielsk

z dnia 21 grudnia 2023 roku

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bielsk na 2024 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 z późn. zm.) i art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 z późn. zm.)

Rada Gminy Bielsk uchwała co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bielsk na 2024 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bielsk.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku.

§ 4

Uchwała podlega opublikowaniu poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Bielsk i w Biuletynie Informacji Publicznej.

Załącznik do uchwały Nr 370/LIX/2023

Rady Gminy Bielsk

z dnia 21 grudnia 2023 roku

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE BIELSK NA 2024 ROK.**

WPROWADZENIE

Spośród licznych problemów społecznych jakie występują w naszym kraju, problemy związane z nadużywaniem alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych w tym narkotyków i dopalaczy mają szczególnie negatywne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów tego zjawiska oraz ponoszonych przez budżet państwa kosztów społecznych i ekonomicznych. Konsumpcja alkoholu oraz używanie narkotyków mają istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób nadużywających alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, ale wpływają na całą populację, powodując wiele szkód społecznych, takich jak: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Dlatego też działania w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych, jak i problemów związanych z narkomanią powinny być przedmiotem szczególnej troski nie tylko ze strony organów administracji rządowej, ale przede wszystkim administracji samorządowej ze względu na znajomość specyfiki problemów lokalnego środowiska i podejmowanie działań adekwatnych do rodzaju i rozmiaru występujących negatywnych skutków problemu alkoholowego i narkotykowego.

Podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, która określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu. Ustawa ta kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określając przy tym źródło finansowania tych zadań.

W/w ustawa reguluje ponadto funkcjonowanie rynku napojów alkoholowych, ustala zasady obrotu tymi napojami. Wprowadza również regulacje dotyczące postępowania wobec osób nadużywających alkoholu, określa podstawy leczenia odwykowego.

System profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oparty jest na trzech wzajemnie komplementarnych programach działań realizowanych na różnych poziomach administracji :

– gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalane są przez rady gmin i realizowane przez samorządy gminne. Ustawa określa najważniejsze kategorie zadań, które w ramach gminnego programu powinny realizować samorządy oraz wskazuje źródło finansowania tych zadań,

– wojewódzkie programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych realizowane są na szczeblu samorządów województw,

– Narodowy Program Zdrowia wskazuje zadania realizowane przez organy administracji rządowej.

Wszystkie trzy obszary działań koordynuje Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Powstanie w 2022 roku nowej instytucji dało szansę na ugruntowanie pozycji szeroko pojętej problematyki uzależnień w obszarze zdrowia publicznego oraz polityki społecznej jako całości.

Istnieją dowody na to, że mechanizmy sięgania zarówno po alkohol, jak i po narkotyki są do siebie zbliżone. Ponadto w ostatnich latach nastąpiła zmiana wzoru używania substancji psychoaktywnych polegająca na mieszanym używaniu przez konsumentów alkoholu i narkotyków, co stanowi również problem diagnostyczny w leczeniu odwykowym. W związku z powyższym zasadnym wydaje się budowanie strategii zapobiegawczych i naprawczych obejmujących zarówno legalne (alkohol), jak i nielegalne (narkotyki) substancje i środki psychoaktywne.

Dlatego też **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii** na rok **2024** zwany dalej **Programem** zawiera zadania własne Gminy nie tylko w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych ale także w zakresie działań zapobiegawczych oraz leczniczych, rehabilitacyjnych i reintegracyjnych dotyczących narkomanii. Tworzenie wspólnych gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii jest również wymogiem określonym w ustawie o zdrowiu publicznym, ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii. Ważne jest również realizacja zadań w zakresie tychże programów związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Prowadzenie odpowiedniej, profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, a w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Podczas konstruowania Programu oprócz zasady komplementarności, która pozwala nie tylko na poziomie profilaktyki, ale również terapii na rezygnację z podziału na alkohol i narkotyki, kierowano się także zasadą partycypacji, spójności oraz zasadą realizmu.

Zasada partycypacji oznacza włączenie do planowania i realizacji Programu jak największej liczby partnerów. Chodzi bowiem o udział w realizacji zadań Programu szerokiego spektrum instytucji i organizacji pozarządowych, również tych dla których problem uzależnień nie jest kwestią najważniejszą.

Zasada spójności to z kolei wymóg takiego łączenia zadań realizowanych przez różne instytucje i organizacje, aby możliwa była koordynacja i współpraca realizatorów.

Zasada realizmu zakłada, iż problemy społeczne tylko do pewnego stopnia poddają się interwencji.

Problem nadużywania substancji psychoaktywnych jest bardzo złożony, a jego uwarunkowania mają zarówno podłoże socjologiczne, psychologiczne, jak i ekonomiczne, dlatego niejednokrotnie mając do dyspozycji odpowiednie zasoby instytucjonalne, kadrowe, finansowe nie zawsze jest możliwe osiągnięcie pożądanej zmiany. Stawianie szlachetnych i ambitnych, ale trudnych do osiągnięcia celów może powodować frustrację i budować przekonanie, że w tej dziedzinie społeczeństwo jest bezradne.

PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

- ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym
- ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym

ADRESACI PROGRAMU

Problemy związane z nadużywaniem alkoholu i narkotyków oraz z uzależnieniami behawioralnymi dotyczą znacznej części społeczeństwa, dlatego Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Bielsk, którzy w życiu codziennym spotykają się z problemem nadużywania alkoholu, narkotyków oraz z problemem uzależnień czynnościowych. Adresatem Programu są nie tylko osoby doświadczające w sposób bezpośredni lub pośredni konsekwencji wynikających z tych problemów, ale także wszyscy zainteresowani tą problematyką. W szczególności Program, zwłaszcza w zakresie działań profilaktycznych i zapobiegawczych adresowany jest do dzieci i młodzieży oraz ich rodziców, jak również do osób dorosłych i nieletnich pijących alkohol lub używających narkotyków w sposób ryzykowny i szkodliwy.

W zakresie działań terapeutycznych, naprawczych, rehabilitacyjnych i reintegracyjnych Program adresowany jest do następujących grup osób:

- osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków oraz od czynności
- osoby współuzależnione
- ofiary przemocy domowej
- dzieci wychowujące się w rodzinach dysfunkcyjnych
- sprawcy przemocy
- Dorosłe Dzieci Alkoholików

ZASOBY INSTYTUCJONALNE

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsk
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Bielsk

- Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny
- Poradnia Leczenia Uzależnień i Terapii Uzależnień
- Placówki Oświatowo - Wychowawcze
- Gminny Ośrodek Kultury
- Posterunek Policji
- Izby wytrzeźwień

CELE PROGRAMU

Na podstawie diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych, zrealizowanej wśród mieszkańców gminy, oraz informacji z Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku oraz Posterunku Policji w Bielsku aby uniknąć rozpowszechnienia się problemu alkoholizmu, narkomanii i uzależnień behawioralnych zasadne jest podejmowanie następujących działań:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, uzależnień od narkotyków i uzależnień behawioralnych oraz zmniejszanie rozmiarów tych problemów, które aktualnie występują.
2. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.
3. Zwiększanie wiedzy młodzieży i dorosłych w zakresie profilaktyki uzależnień.
4. Rozpowszechnienie wiedzy o instytucjach świadczących pomoc osobom uzależnionym lub współuzależnionym.
5. Współpraca z lokalnymi instytucjami i organizacjami pomagającymi osobom uzależnionym i ich rodzinom poprzez doskonalenie form pracy z tymi osobami w celu ich mobilizacji do podjęcia leczenia odwykowego oraz ochrona dzieci przed skutkami uzależnień rodziców.
6. Dalsze kontrole punktów sprzedaży alkoholu w zakresie przestrzegania i zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym.
7. Prowadzenie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych z asertywnych technik odmowy sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim i nietrzeźwym.
8. Zwiększenie poziomu egzekwowania prawa w zakresie spożywania alkoholu w miejscach publicznych.
9. Tworzenie programów pomocowych dla osób zagrożonych marginalizacją; w tym osób uzależnionych i współuzależnionych.
10. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach lokalnych udzielających pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym, na przykład poprzez plakaty i ulotki informacyjne.
11. Podejmowanie działań edukacyjnych w zakresie profilaktyki alkoholowej, antynarkotykowej i uzależnień behawioralnych - organizacja warsztatów profilaktycznych dla uczniów szkół.

12. Promowanie wydarzeń kulturalnych i społecznych o charakterze bezalkoholowym; wzbogacenie oferty aktywnych form spędzania czasu wolnego.
13. Ułatwienie dostępności programów edukacyjnych dla osób dorosłych, dotyczących problemów związanych z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, przeciwdziałających przemocy, promujących zdrowy tryb życia.
14. Promowanie wśród społeczności lokalnej zdrowego stylu życia.
15. Realizowanie kampanii społecznych dotyczących zgubnych skutków uzależnień behawioralnych, problemów alkoholowych oraz uzależnień od narkotyków.

PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci, młodzieży i dorosłych (m.in. warsztaty profilaktyczne, programy edukacyjne).
2. Zmniejszanie ilości i dolegliwości związanych z uzależnieniami.
3. Promowanie postaw społecznych ważnych dla odpowiedniej profilaktyki.
4. Zwiększanie zasobów niezbędnych do prowadzenia profilaktyki i działań naprawczych w zakresie istniejących problemów.
5. Zmniejszanie udziału osób nietrzeźwych oraz po spożyciu środków odurzających wśród przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego.
6. Zwiększenie wiedzy mieszkańców dot. pomocy instytucji świadczących pomoc osobom uzależnionym oraz współuzależnionym.

KIERUNKI DZIAŁANIA

1. Prowadzenie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na rzecz zapobiegania i rozwiązywania problemów, przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym.
2. Ograniczanie dostępu do alkoholu oraz kontrolowanie przedsiębiorstw związanych ze sprzedażą i konsumpcją napojów alkoholowych pod względem jej zgodności z obowiązującymi przepisami. Prowadzenie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.
3. Profilaktyczne oddziaływania na postawy i umiejętności ważne dla zdrowia psychicznego, fizycznego i trzeźwości.
4. Rozpowszechnianie profilaktycznych programów informacyjnych i psychoedukacyjnych dla dorosłych, dzieci i młodzieży.
5. Zwiększanie dostępności i skuteczności terapii dla osób uzależnionych i ich rodzin.
6. Udzielanie rodzinom, u których występują problemy związane z różnego rodzaju uzależnieniom pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności przed przemocą w rodzinie.
7. Wspieranie organizacyjne i finansowe:

- instytucji i organizacji podejmujących działania zapobiegające powstawaniu uzależnień i walczących ze skutkami nadużywania alkoholu, narkomanii oraz uzależnieniami behawioralnymi w tym w szczególności zajmujących się organizowaniem czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz walką z przemocą,
- działań podejmowanych przez szkoły, przyjętych w swoich planach na rzecz promowania życia bez nałogów.

8. Uświadamianie społeczności lokalnej i władzom samorządowym skali problemu uzależnień (alkoholizm, narkomania, uzależnienia behawioralne).

ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem:

1. Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych podnoszących kwalifikacje dla członków Komisji, a także osób z innych grup zawodowych stykających się w swojej pracy z problematyką alkoholową.
2. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych między innymi zakup testerów narkotykowych w celu przeprowadzenia akcji w szkołach podstawowych na terenie gminy Bielsk.
3. Udzielanie pomocy dla osób uzależnionych, polegającej na załatwieniu formalności związanych z leczeniem.
4. Motywowanie osób mających problem z uzależnieniami, do podjęcia leczenia odwykowego.
5. Finansowanie bieżących kosztów działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (materiały, pomoce, sprzęt itd.)
6. Opłacanie opinii opracowanych przez biegłych tj. psychologa i psychiatry.
7. Kierowanie do Sądu Rejonowego w Płocku wniosków o leczenie odwykowe.
8. Realizacja programów profilaktyczno – edukacyjnych i szkoleniowo – motywujących dotyczących problematyki uzależnień.
9. Udział w kampaniach profilaktycznych.
10. Realizacja zadań pomocy ofiarom przemocy domowej.

Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy z uzależnieniami od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

1. Finansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje w zakresie pracy z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie alkoholowej dla osób zatrudnionych w służbach społecznych i instytucjach stykających się w swojej pracy z ofiarami i sprawcami przemocy domowej.
2. Udzielanie pomocy prawnej osobom uzależnionym i ich rodzinom.

3. Koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy, poprzez współpracę z policją, GOPS, przedstawicielami ochrony zdrowia, kuratorami sądowymi, szkołami oraz organizacjami pozarządowymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy domowej.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci i młodzieży, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. W szkołach podstawowych prowadzone będą kampanie, których celem będzie promowanie profilaktyki uzależnień, promocja zdrowego stylu życia wśród najmłodszych oraz upowszechnianie wzorców i postaw pro zdrowotnych.
2. Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół, wybranych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i ich rodziców.
3. Szkolenie nauczycieli i pedagogów w zakresie realizacji programów profilaktycznych.
4. Wspieranie działań oraz zapewnienie środków finansowych na organizację imprez rozrywkowych i sportowych oraz wycieczek i konkursów promujących , w istotny sposób szeroko rozumianą profilaktykę uzależnień.
5. Organizowanie w okresie letnim obozów, kolonii dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych i zagrożonych alkoholizmem.
6. Prowadzenie edukacji społecznej (ulotki, broszury, plakaty).
7. Tworzenie warunków do powstania alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.
8. Prowadzenie szkoleń dla właścicieli i personelu sklepów handlujących napojami alkoholowymi.
9. Diagnozowanie i monitorowanie problemów uzależnień na terenie Gminy Bielsk.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w tym również G.K. ds. P i R.P.A w Bielsku:

1. Współdziałanie z różnymi instytucjami w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi. Prowadzenie prelekcji dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Organizowanie form spędzania wolnego czasu, promocja zdrowia i propagowanie abstynenckich obyczajów.
2. Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Posterunkiem Policji, Gminnymi Instytucjami Kultury, Punktem Konsultacyjnym, Zespołem Interdyscyplinarnej ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i innymi instytucjami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów alkoholowych, problemem narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.
3. Współpraca z placówkami oświatowymi z terenu gminy. Sygnalizowanie problemów wychowawczych, edukacyjnych związanych z uzależnieniami.

4. Wydatki związane z działalnością GKRPA, z tytułu wynagrodzeń, pokrycie kosztów badania przez biegłego lekarza, zakup materiałów dla prac związanych z działalnością komisji.

6. Materialne zabezpieczenie funkcjonowania GKRPA.

Ustalenie zasad wynagradzania Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- Członkowi Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie zgodnie z obowiązującą uchwałą Rady Gminy Bielsk.

- Osobom zatrudnionym w punkcie konsultacyjnym przysługuje wynagrodzenie w wysokości 100,00 zł (brutto) za 1 godzinę.

7. Finansowanie zakupów materiałów, produktów i usług oraz sprzętu niezbędnego do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bielsk i działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Podjęcie działań w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Kontrola podmiotów gospodarczych posiadających zezwolenie na sprzedaż alkoholu w zakresie przestrzegania wszystkich warunków określonych w ustawie, zezwoleniu i innych aktach dotyczących handlu alkoholem.

2. Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą Rady Gminy dotyczącą:

- ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Bielsk.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU

Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Środki te zostały zabezpieczone w planie finansowym na rok 2024 w dziale 851, w rozdziale 85154 oraz w rozdziale 85153.